

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania K. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Chorzowie
z udziałem zainteresowanych W. C. i J. K.-C.
o ustalenie podstawy wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 maja 2026 r.,
zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 14 lutego 2025 r., sygn. akt III AUa 1496/21,

1. oddala zażalenie,

**2. przyznaje adwokatowi J. J. od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w Katowicach kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści
złotych) tytułem wynagrodzenia za reprezentowanie
ubezpieczonej z urzędu.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z 14 lutego 2025 r., III AUa 1496/21, w sprawie z odwołania K. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Chorzowie w przedmiocie ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek, odrzucił skargę kasacyjną odwołującą się od wyroku tego Sądu z 21 maja 2024 r., którym to zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 30 czerwca 2021 r., w ten

sposób, że ustalono podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne odwołującej się z tytułu zatrudnienia na kwotę 984 zł w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 marca 2006 r. oraz na kwotę 210 zł w maju 2006 r.

W skardze kasacyjnej pełnomocnik odwołującej się wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 2.952 zł.

Sąd Apelacyjny uznał, że skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna. Wskazał na art. 398² § 1 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia skarga kasacyjna przysługuje także w sprawach o odszkodowanie z tytułu wyrządzenia szkody przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem. Dalej Sąd Apelacyjny wskazał, że po wpływie skargi kasacyjnej podlega ona kontroli czy jest ona w konkretnym przypadku dopuszczalna, tj. czy została wniesiona przez uprawniony podmiot i w stosunku do orzeczenia, które może być zaskarżone tym środkiem zaskarżenia oraz czy został zachowany termin do jej wniesienia i czy spełnia ona wymagania formalne. W razie braku któregokolwiek ze wskazanych warunków uznać należy, że skarga kasacyjna jest dotknięta brakiem uzasadniającym jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. W myśl bowiem art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Skarga kasacyjna z innych przyczyn niedopuszczalna, to m.in. skarga wniesiona od orzeczenia, od którego nie przysługuje ten nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Sąd Apelacyjny wskazał, że przedmiotem sporu było ustalenie podstawy wymiaru składek, więc dotyczyła ona prawa majątkowego, odnośnie do którego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalność skargi kasacyjnej

jest uwarunkowana wykazaniem wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości co najmniej dziesięciu tysięcy złotych. Pełnomocnik ubezpieczonej wnosząc skargę kasacyjną wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 2.952 zł. Skoro zatem wartość przedmiotu zaskarżenia jest kwotą niższą niż dziesięć tysięcy złotych, skargę należało uznać za niedopuszczalną i na podstawie art. 398² § 1 k.p.c. orzec o jej odrzuceniu.

W zażaleniu pełnomocnik odwołującej się zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. oraz art. 398² § 1 k.p.c. poprzez niezasadne odrzucenie skargi kasacyjnej. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz o przyznanie od Skarbu Państwa lub o zasądzenie od strony przeciwnej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, według norm przepisanych, z oświadczeniem, iż koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części.

W uzasadnieniu zażalenia pełnomocnik odwołującej się wskazał, że sprawa dotyczy w istocie istnienia tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym w spornym okresie w związku z uzyskanym przez odwołującą się wynagrodzeniem za pracę, zatem skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Odwołanie od decyzji organu ubezpieczeń społecznych dotyczącej ustalenia podstawy wymiaru składek z tytułu podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego kwalifikuje się jako sprawa o prawa majątkowe, a nie jako sprawa o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że o dopuszczalności skargi kasacyjnej w takiej sprawie decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (zob. przykładowo Sądu Najwyższego w postanowieniu z 13 czerwca 2013 r., I UZ 12/13). Niniejsza sprawa nie może być zatem zaliczona do kategorii spraw "o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego", w których wartość przedmiotu zaskarżenia dla potrzeb przedsądu nie ma znaczenia.

Wniesiona skarga byłaby przedmiotowo dopuszczalna tylko wówczas, gdyby wartość przedmiotu zaskarżenia nie była niższa od dziesięciu tysięcy złotych (por.

postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 października 2004 r., I UZ 35/04, OSNP 2005 Nr 7, poz. 101; z 9 października 2002 r., II UZ 94/02, OSNP 2004 Nr 6, poz. 107; z 13 czerwca 2013 r., I UZ 12/13, z 12 stycznia 2016 r., II UZ 37/15, z 16 kwietnia 2015 r., I UK 470/14, z 20 września 2017 r., I UK 342/16, z 2 października 2018 r., I UZ 32/18).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

[a.ł.]